

Advies werkgroep Identiteit Haulerwijk

Inleiding

De werkgroep identiteit bestaat uit acht leden; vier leerkrachten en vier ouders, van beide scholen evenredig verdeeld. Ze is in de periode december 2017 – april 2018 vijfmaal in een goede sfeer bijeengekomen. De procesbegeleiding en verslaglegging zijn in handen van Aafke Reinders, adviseur identiteit bij Verus.

Identiteitsontwikkeling

De ontwikkeling van het eigene van de identiteitsrijke school in Haulerwijk, is een proces van toegroeien naar een nieuwe gezamenlijkheid. De manier waarop de werkgroep naar elkaar luistert, het gesprek voert en stappen zet, is positief, respectvol en opbouwend. Het juiste compromis is gevonden door het besef dat we iets los moeten laten om tot iets nieuws te komen. De werkgroep kan in de toekomst ondersteunend zijn aan het team bij het gesprek dat gevoerd blijft worden over wat persoonlijk en professioneel van belang en van waarde is in de vorming van jonge mensen.

De werkgroep identiteit legt het accent op de *ontwikkeling* van de identiteit en de cultuur van de identiteitsrijke samenwerkingsschool, waar plaats is voor de borging van zowel de openbare als christelijke identiteit. Het is van belang dat die twee stromen tot hun recht blijven komen, gericht op die nieuwe gezamenlijkheid.

Advies

De werkgroep identiteit ziet voldoende perspectief om te komen tot een identiteitsrijke nieuwe school in Haulerwijk waarin de openbare en christelijke stromen tot hun recht komen en herkenbaar zijn. In het voorjaar 2018 levert de werkgroep dit adviesdocument op met daarin:

1. visie op identiteit
2. levensbeschouwelijke vorming
3. advies over vormgeving wat betreft levensbeschouwelijke identiteit.

De werkgroep doet hierbij een voorstel voor de inhoudelijke kaders van die identiteitsrijke school.

1. Visie identiteit / Gezamenlijke uitspraak

Op basis van een verkenning van de vraag wat we de kinderen op de nieuwe school gunnen, is de volgende gezamenlijke uitspraak geformuleerd:

Gezamenlijke uitspraak

'Op school voelen kinderen zich welkom en spelen met elkaar. De kinderen zijn zelfbewust en geïnspireerd en kunnen daardoor omgaan met de ander. Kinderen groeien op in een pluriforme samenleving waar ze leren dat iedereen gelijkwaardig is, maar niet iedereen gelijk is en gelijk denkt.

Daarom mogen kinderen zich op school thuis voelen in hun eigen overtuiging en worden ze vanuit hun eigen achtergrond recht gedaan.'

De gemeenschappelijke kernwaarden

- *betrokkenheid*
- *autonomie*
- *vertrouwen*
- *inspirerend*
- *samenwerking*

vormen de basis voor de omgang met elkaar. Zo kan er waarde(n)vol onderwijs geboden worden waar kinderen gestimuleerd worden om een eigen visie te ontwikkelen met respect en betrokkenheid voor mens en maatschappij.

Deze pedagogische waarden worden vanuit verschillende perspectieven centraal gesteld. De waarden blijven hetzelfde, echter de één benadert ze vanuit het geloof, de ander bijvoorbeeld vanuit mensenrechten en weer een ander vanuit zichzelf. Vanuit de verhalen komen de kinderen in aanraking met dilemma's en zingevingsvraagstukken die passen bij het menselijk bestaan en eigen overtuiging. Ze nodigen uit tot nadenken, gesprek, bewustwording en meningsvorming.

Ook elkaars verhalen worden besproken en kinderen worden uitgedaagd te denken zonder conclusies te trekken over wat goed of fout is. Op deze manier leren kinderen wat ze belangrijk vinden en hoe anderen denken. Dit helpt hen te ontdekken wie ze zijn, wie ze willen zijn en hoe ze zich verhouden tot samenleving.

2. Levensbeschouwelijke vorming

Op levensbeschouwelijk gebied willen we verdieping geven aan eigen overtuiging en aan het leren van elkaar. We helpen kinderen te ontdekken wie ze zijn, met hun eigen achtergrond. Dat gebeurt hier op school in de ontmoeting met kinderen met veel verschillende achtergronden, maar ook in de kennismaking met diverse geloven en levensbeschouwingen. Doordat kinderen zich breed ontwikkelen, zullen ze in hun latere leven respect hebben en zich verantwoordelijk voelen voor iedereen. Zo kunnen ze bijdragen aan een verbindende en verantwoordelijke samenleving.

De volgende uitgangspunten kunnen worden geformuleerd:

- Op de identiteitsrijke school die ons voor ogen staat, is levensbeschouwelijke vorming voor alle leerlingen.
- We houden de diversiteit in opvattingen op school zichtbaar en kiezen niet voor vormen waarin identiteiten qua inhoud verwateren.
- Wel vinden wij het van belang dat kinderen leren samen te leven en respect te hebben voor elkaar en elkaars mening.

3. Advies over vormgeving van de levensbeschouwelijke identiteit

Bij deze adviesvoorstellen voor de vormgeving van het levensbeschouwelijk onderwijs zijn de visie en richtinggevende uitspraken betreffende levensbeschouwelijke vorming meegenomen.

Advies wordt gegeven over de volgende onderdelen:

- Lessen levensbeschouwing
- Methode
- Vieringen
- Stiltemoment/Gebed
- Naschoolse activiteiten

Lessen levensbeschouwing

Omdat we ervoor kiezen recht te doen aan eigen overtuigingen, bieden we christelijk- en algemeen levensbeschouwelijk onderwijs apart aan. Omdat wij als identiteitsrijke school de opdracht hebben kinderen te laten kennismaken met andere overtuigingen, staat ook ontmoeten en elkaar leren kennen centraal.

Advies:

- Ouders maken eens per jaar kenbaar welk onderwijs ze kiezen voor hun kinderen tijdens de lessen levensbeschouwing.
- De keuze bestaat uit twee momenten per week waarin lessen christelijke- of algemene levensbeschouwing voor de leerlingen worden aangeboden.
- De lessen worden gegeven door eigen leerkrachten.
- Er wordt bij het verdelen van de lessen rekening gehouden met hun achtergrond en overtuiging, zodat iedereen op authentieke wijze les kan geven.
- Elke week wordt er één gezamenlijke les aangeboden met daarin aandacht voor andere culturen, wereldgodsdiensten en achtergronden.

Methode levensbeschouwelijke vorming

Een methode levensbeschouwelijke vorming vertaalt het uitdragen van de visie. De visie is leidend bij de keuze van een methode. Bovendien gaat de gekozen methode voor het team een leidraad zijn bij het geven van deze lessen. De beide teams oriënteren zich gezamenlijk op de keuze van een methode levensbeschouwing.

Advies:

- De methode doet recht aan de diversiteit van de schoolbevolking; er kan hier op worden ingespeeld.

- Zowel de christelijke- als de algemeen levensbeschouwelijke lessen behandelen hetzelfde thema. Hetzelfde thema – verschillende invalshoeken.
- De methode geeft voldoende keuze in lesmateriaal, ook wat betreft de lessen rondom wereldreligies.

Vieringen

Een school heeft gedurende het jaar heel wat te vieren. Tijdens een viering komt de levensbeschouwelijke en pedagogische identiteit van de identiteitsrijke school tot uiting. Vieren geeft verbinding en het samenzijn geeft waardering voor elkaar.

Advies:

- De vieringen worden gezamenlijk gevierd.
- Bij de vieringen van de grote christelijke feesten (Kerst, Pasen) hebben de bijbehorende Bijbelverhalen een plek.
- Gedurende het schooljaar is er ruimte voor de pedagogische vieringen, zoals bijvoorbeeld een sportdag, het schoolontbijt en de verjaardagen e.d..
- De feesten uit de wereldreligies krijgen aandacht op school.

Stiltemoment / Gebed

Bij stiltemomenten wordt een onderscheid gemaakt tussen ruimte geven voor gebed voor het eten en een bezinningsmoment in de klas.

Advies:

- De leerkracht geeft ruimte voor stil gebed voor het eten. Kinderen zijn vrij om hieraan mee te doen. Ze tonen respect voor elkaar.
- Mocht er zich een situatie voordoen waarin een kind vraagt om een bezinningsmoment (gebed), dan geeft de leerkracht ruimte.
- Het gebed krijgt een plek binnen de lessen christelijke levensbeschouwing.

Naschoolse activiteiten

Er ligt een kans voor al dan niet levensbeschouwelijk organisaties om een naschools aanbod te creëren voor de kinderen van de nieuwe school. Naast het schoolse aanbod is dit een extra verdieping voor de kinderen. De werkgroep adviseert om dit nader te onderzoeken.

Deze visie en het advies dient als houvast bij de verdere ontwikkeling van de levensbeschouwelijke en de pedagogische identiteit van de nieuwe school in Haulerwijk.

April 2018

Werkgroep identiteit:

Simone Ritsema, Sonja den Hartog (ouders OBS It Twaspan), Wietske Mulder, Margo Pepping (leerkrachten OBS It Twaspan), Anita Cordes, Henk Oostingh (ouders CBS De Schalmei), Joke van der Molen, Edwin Winter (leerkrachten CBS De Schalmei), Aafke Reinders (adviseur identiteit Verus)